

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
המידע	חופש	תא
073-3862131		טל':
תשפ"ג	אב	ח'
2023	יולי	26

שלום רב,

הנדון : בקשת חופש מידע

1. מוגשת בזאת בקשה לפי חוק חופש המידע תשנ"ח-1998.
2. נבקש לקבל מידע, כדלקמן :
 - 2.1. הנחלים העדכניים הנוגעים לטיפול בעלי חיים בצה"ל, כולל בעלי חיים משוטטים.
 - 2.2. הערכת הצבא בנוגע למספר בעלי החיים המשוטטים במתקניו, בחלוקת לפי מיני בעלי החיים ואזורים.
 - 2.3. מירוט התקציב שחושקע בכל אחת מחשנים 2020, 2021 ו-2022 בטיפול בעלי חיים משוטטים במתקני הצבא. כולל תקציבים שחושקעו בסירוס ובעיקור.
 - 2.4. גופים חיצוניים המועסקים מטעם הצבא בלכידת בעלי חיים משוטטים.
 - 2.5. הגופים החיצוניים שהועסקו מטעם הצבא בלכידת בעלי חיים משוטטים בכל אחת מחשנים 2020, 2021 ו-2022.
 - 2.6. החסגרים איתם עובד הצבא לשם בידודם של בעלי חיים שנלכדו בחתום להוראות פקודת הכלבת.
3. בחתום לתקנה 6(ב) לתקנות חופש המידע (אגרות) התשנ"ט-1999, בקשה זו מטורה מאגרת בקשה. מצי"ב אישור ניחול תקין.

הנדון: בקשתך למידע בנושא נתונים על בעלי חיים בצה"ל
שלך: בקשת חופש מידע מיום 8 בינואר 2023

1. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך, לאחר בדיקה מול הגורמים המקצועיים.
2. **ביחס לסעיף 2.1 לבקשתך:** בצה"ל חל איסור מוחלט על כל פגיעה באשר היא בבעלי החיים כמו גם על מניעה או התרשלות במתן טיפול רפואי. נושא זה מוסדר בפקודת מטכ"ל 61.0117 "בעלי חיים בצה"ל". על פי פקודה זו חל איסור על החזקת בעלי חיים במחנה צבאי או במתקן צבאי אשר אינם עונים להגדרה של בעלי חיים ייעודיים, למעט מקרים חריגים. בנוסף יש ניסיון לצמצם את תופעת בעלי החיים המשוטטים, ועל מפקדי היחידות מוטלת החובה למנוע ולצמצם הימצאותם וזאת בין היתר ע"י הצבת גדרות ומכשולים לחסימת חדירה, צמצום מקורות המזון הזמינים בשטח היחידה, איסור האכלה וכן משחק או מגע עימם. מעבר לפקודה זו, ישנן הוראות נוספות הנוגעות לבע"ח (מצורפות בהמשך):
 1. הוראת קרפ"ר 607.002 – כלבי שירות – כלביה, אחזקה, תברואה וטיפול וטרינרי.
 2. הוראת קבע מטכ"ל – אט"ל 10.09 - מערך הכלבים בצה"ל.
 3. הוראת קרפ"ר 606.010.1 - מניעת מחלת הכלבת בצה"ל.
 4. הוראת קל"ר 02.01.33 - אמצעי קשירה לכלב בעמדות שמירה הוראות רכש, שימוש, בטיחות ואחזקה.
 5. הוראת קל"ר 02.01.30 - ציוד לכלבים – אחסנה, טיפול וביקורת.
3. **ביחס לסעיף 2.2 לבקשתך:** בקשתך לקבלת מידע בסעיף זה אינה מנוסחת כבקשה לקבלת מידע כהגדרתו בסעיף 2 לחוק חופש המידע, אלא כבקשה לקבלת ידע בדרך של מענה על שאלון. בהתאם לפסיקת בתי המשפט, בעת מענה לבקשת חופש מידע, אין חובה להשיב לשאלונים (ראה עע"מ 6930/12 צבי טירם נ' משרד הביטחון; וכן עת"מ 1084/07 קורדובה נ' עיריית ירושלים).

מכל מקום, נציין כי צה"ל אינו אוסף ולא יכול לאסוף מידע על אודות מספר בעלי החיים המשוטטים במתקני צה"ל. זאת, משום שהם 'משוטטים' ונעים בחופשיות בין שטחים באחריות צה"ל לשטחים באחריות הציבור, ולא מתבצע מעקב סביב כך. עקב כך לא ניתן למנות או לאמוד את מספרם. לאור האמור, בקשתך בהקשר זה נדחית לפי סעיף 3(8) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק").
4. **ביחס לסעיף 2.3 לבקשתך:** צה"ל, באמצעות משרד הביטחון, מקיים מספר חוזים לטיפול בבעלי חיים משוטטים (נתונים לעניין תקרות ההסכמים והיקף מימושם משנה לשנה נמצאים ברשות משרד הביטחון בלבד, ניתן לפנות אליהם בכתובת mod.gov.il). לאור האמור, בקשתך בהקשר זה נדחית לפי סעיף 5(8) בחוק.
5. **ביחס לסעיפים 2.4 ו-2.5 לבקשתך:** להלן רשימת נותני השירות החיצוניים העוסקים בלכידת בעלי חיים משוטטים, שזכו במכרזי משרד הביטחון לשם כך (הרשימה נכונה גם לשנים 2020-2022):
 1. כלבים- אורי כהן (כלביית כ.ג. מנופים)
 2. נחשים- ארבל לוי
 3. שירותים וטרינריים ברשויות
6. **ביחס לסעיף 2.6 לבקשתך:** צה"ל פועל ללכידת בעלי חיים משוטטים והסגרם בהתאם לפקודת הכלבת, בכלבייה הזוכה במכרז ולחילופין בהסגרים של עיריות ומועצות בהתאם לחוזה מול השירותים הווטרינריים ברשויות. כחלק

מדרישות המכרז, כלל הכלביות איתן משרד הביטחון עובד מאושרות ע"י השירותים הווטרניריים במשרד החקלאות כחוק.

7. על החלטה זו ניתן להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב.

בברכה,

סא"ל, ליאת
רע"ן תקשורת פנים
ב/דובר צה"ל והממונה על חופש המידע בצה"ל

נספח א'

 הנושא:
כלבי שרות

בלמ"ס

הוראות קצין רפואה ראשי

מתאריך: טו"ז 94 עמודים: 11 הוראה מספר: 607.002

כלבי שרות - כלביה, אחזקה, תברואה, טיפול וטרינרי

פסוק

1. לתנחות בנושא הקמת כלביה לכלבי שרות.
2. לתורות דרכי אחזקת הכלביה והכלבים.
3. לתנחות בנושא שמירת בריאות הכלבים.
4. לתנחות בנושא שמירת התברואה ומניעת מפגעים.
5. להשלים פ"מ 33.0221.

שיטה

6. הקמתה והפעלתה של כלביה לכלבי שרות סותנית באישור ע"י אג"ם מבצעים, אישור מקרפ"ר קמ"ס רפואת חסביבה, העברת טיסון תקצובי למקרפ"ר ע"י היחידה או הספקדה הממונה עליה.
7. הכלביה תענה על הדרישות כדלקמן:
 - א. מיקומה יקבע תוך התחשבות במטרדי רעש, ריחות, עשן, פעילות ותנועות בני אדם וכלי רכב.
 - ב. יכללו בה הסתקנים הבאים:
 - 1) סוגרים לכלבים.
 - 2) סוגרי בידוד לכלבים (לכלבים חולים או חדשים).
 - 3) שלטות.
 - 4) מחסן ציוד.
 - 5) מחסן מזון ומטבחון לחכנת המזון.
 - 6) מרפאה לכלבים.
 - 7) משרד תקני.
 - 8) מתקנים סניטריים לכלבנים.

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

נספח ב'

בלמ"ס
1

 הוראת קבע מסכ"ל – אט"ל		
מספר ההוראה: 10.09	תאריך עדכון: ינואר 2013	תאריך פרסום: מרץ 2004
שם הפרק: הוראות שונות		
שם ההוראה: מערך הכלבים בצה"ל		

מעריך הכלבים בצה"ל

הגדרות

1. וטרינר - רופא וטרינר שהינו בעל רישיון לפי חוק הרופאים הוטרינרים התשנ"א-1991, לעיסוק ברפואה וטרינרית מטעם משרד החקלאות (השירותים הווטרינרים) הפועל במסגרת צה"ל ומטעמו.
2. כלבייה - מתקן הממוקם בתוך יחידה צבאית או שלוחותיה, המשמש לאחזקת כלבים על פי ייעודם, לטיפול אחזקתי, רפואי או טיפול חירום בכלבים וכן להכשרתם.
3. כלב - בעל חיים ממין Canis Lupus Familiaris, לרבות כלבה.
4. מתקני כלבייה - מתקנים ייעודיים נלווים בשטח הכלבייה, או עמדות בהם מוצבים הכלבים מחוץ לכלבייה.
5. מש"ק כלבייה - חייל המשמש כעוזר מפקד הכלבייה או ממלא מקומו הנמנה על צוות בכלבייה.
6. צוות כלבייה - מי שהוסמכו כדין על פי הוראות הצבא לתפקיד מטפל ומאלף כלבים, לוחם ומפעיל כלב מבצעי (מקצועות 1772, 0156 ו-1883) ומועסקים בתפקידים בכלבייה.
7. קצין כלבנות יחידתי - חייל בשרות סדיר או עובד צבא, המוסמך למקצוע "מטפל ומאלף כלבים" בסיווג ובשלב המקצועי המתאים לתפקיד, ואשר משמש מפקד כלבייה.
8. קצין כלבנות - הגורם המקצועי הבכיר, המוסמך בשלב המקצועי הגבוה לייעודו בתחום, המרכז את נושאי הכלבנות בחיל, זרוע, פיקוד או אגף - הכל על פי העניין; בגוף בו אין קצין כלבנות - קצין הכלבנות באט"ל.
9. תורן כלבייה - מי שנמנה על צוות הכלבייה, ששובץ לתפקידי תורנות ערב, חג ושבת בכלבייה, או כל מי שנמנה על צוות הכלבייה ונמצא בה לבדו בשעות הפעילות ביחידה או מעבר להן.

נספח ג'

נושא: מניעת מחלת הכלבת בצה"ל

בלמ"ס

הוראות קצין רפואה ראשי

הוראה מספר: 606.010.1

עמודים: 11

מתאריך: מאי 2013

מניעת מחלת הכלבת בצה"ל

רקע

1. כלבת הינה מחלה קטלנית, חשוכת מרפא, הגורמת למוות ב-100% מהמקרים. חשופים למחלה כל היונקים ובכללם האדם. המחלה מועברת בעת מגע רוק של בעל-חיים מודבק עם רקמת עור פצועה או ריריות של אדם או בעל חיים אחר. חשיפה לשיני בעל החיים (נשיכה, שריטה בשיניים) הינה הדרך העיקרית להעברת המחלה, אולם אפשרית העברה גם בחשיפת ריריות לרוק בעל החיים, ע"י ליקוק או שריטת ציפורניים.
2. כל מדינת ישראל הוכרזה כאזור הנגוע בכלבת. אי לכך, כל חיה משוטטת, או פגר של חיה, חשודים כנגועים בכלבת.
3. הטיפול בנחשפים לכלבת הינו באחריות הרופא הממשלתי של משרד הבריאות, דהיינו - רופא לשכת הבריאות הנפתית או המחוזית, בהתאם לפקודת הכלבת, 1934.
4. ניתן למנוע את המחלה בבני אדם אשר שנחשפו ע"י מתן חיסון פעיל או ע"י מתן חיסון משולב (פעיל וסביל), בכפוף להחלטת רופא לשכת הבריאות. החיסון הסביל ניתן במרכז לרפואה דחופה. החיסון הפעיל ניתן בסדרת זריקות מוקדם ככל האפשר לאחר החשיפה לבעל החיים (4 מנות, בימים 0, 3, 7, ו-14). יש טעם לתת חיסון פעיל בכל עת לאחר החשיפה-תקופת הדגירה עלולה להיות ארוכה.

מטרה

5. להגדיר את תחומי האחריות של הגורמים השונים המטפלים בנושא.
6. להנחות את סגלי הרפואה בביצוע הפעולות הנדרשות למניעת מחלת הכלבת בחיילים.

הגדרות

7. "מגע" – נשיכה או שריטה או לקיקת ריריות/עור פגוע. בכל מקרה של ספק יש להתייחס למקרה כאל מגע. ליקוק עור שלם או ליטוף בעל חיים איננו "מגע".
8. "בעל חיים היכול להעביר כלבת" – כל חיות הבר, הבית והמשק מקבוצת היונקים או בע"ח שאינו מזוהה, כולל בע"ח משוטטים. בכל מקרה של ספק בזיהוי בע"ח יש להתייחס אליו כאל בעל חיים היכול להעביר כלבת. ההגדרה נכונה עבור בע"ח חי או מת.
9. "חייל חשוף" – חייל אשר בא במגע עם בעל חיים היכול להעביר כלבת.

נספח ד'

בלמ"ס	
מס' ההוראה: 02.01.33	<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>עמוד 1 מתוך 5</p> </div> <div style="text-align: right;"> <p>הוראות קצין הלוגיסטיקה הראשי ליחידות צה"ל</p> </div> </div>
שם ההוראה: אמצעי קשירה לכלב בעמדות שמירה הוראות רכש, שימוש, בטיחות ואחזקה	
[] הוראה חדשה [x] הוראה מעודכנת מתאריך: ספטמבר 2018	

כללי

1. ההוראה חלה על ציוד לכלבים המשמש לקשירת כלבים הנמצאים בעמדות שמירה ואבטחה ביחידות השונות ובחיילות והזרועות השונים.
2. רשימת הפריטים אליה מתייחסת ההוראה הינה בהתאם למפורט בקטלוג ציוד לכלבים המעודכן בהוצאת מח' ציוד לוגיסטי באט"ל לגבי אמצעי קשירה ואביזרים נלווים כדוגמת:
 - א. שרשרת עמידה לקשירת כלב קבוע (מק"ט 438000062) הכוללת:
 - 1) אנקול עם אבטחת לקשירת כלב (מק"ט 438000089).
 - 2) טבעת הידוק מהיר לשרשרת כלב (מק"ט 438000054).
 - 3) טבעת מונעת פיתול לשרשרת כלב (מק"ט 438000046).
 - 4) טבעת ריצה לתנועה על כבל (מק"ט 438000380).
 - 5) מעצור שרשרת לכבל פלדה (מק"ט 438000097).
 - 6) כבל פלדה גמיש – 50/100 מטר (מק"טים 438001115, 438000011).
 - 7) עמוד/מוט לכבל לעמדת כלב (מק"ט 438001123).
 - ב. שרשרת לקשירת כלב זמנית / מידי (מק"ט 438000879) הכוללת את האביזרים שצוינו לעיל למעט טבעת ריצה לתנועה על כבל.
 - ג. מותחן כבל לכלב (מק"ט 438000925).
 - ד. מהדקי כבל לכלב (מק"ט 438000917, 438001310, 438001328).
 - ה. ציוד נילוה להרכבה ואחזקת אמצעי הקשירה:
 - 1) מכשיר רצי"ט למתיחת כבל לכלב (מק"ט 438000470).
 - 2) אוחו קפיצי למתיחת כבל לכלב (מק"ט 438000267).
3. ההוראה אינה דנה בשיטות אימון הכלבים לאבטחה ושמירה או בהנחיות אופן מיקום הצבת הכלבים ליעוד המבצעי.
4. ההוראה אינה דנה בציוד טקסטיל ועור לציוד לכלבים המפורטות בהוראת הקל"ר 30.01.02.
5. ההוראה אינה דנה בציוד אימון, טיפוח וקיום שאינם מיועדים לקשירה, המפורטים בהוראת הקל"ר 30.01.02 - ציוד לכלבים (טקסטיל ועור) - שימוש, טיפול, החסנה, תיקון, פסילה וביקורת.
6. על מפקד היחידה או ק. כלבנות יחידתי / מ"ע כלבייה מטעמו להביא תוכן הוראה זו לידיעת כל המשתמשים בציוד ופעולות בהתאם להוראה זו.
7. ביצוע ההוראה יבוקר במסגרת הק"א 09.10 מערך הכלבים בצה"ל בהתאמה לסעיפים 12, 15, 16, 54.
8. רכש וזיכוי כלל הפריטים שבהוראה זאת הינם במסגרת אט"ל / מר"צ – המרכז המשביר.

בלמ"ס

נספח ה'

מס' ההוראה: 02.01.30	עמוד: 1 מתוך: 8	 הג'נרל הלוגיסטיקה	הוראות קצין הלוגיסטיקה הראשי ליחידות צה"ל
שם ההוראה: ציוד לכלבים – אחסנה, טיפול וביקורת		[] הוראה חדשה. [x] הוראה מעודכנת מתאריך: מאי 2020	

ציוד לכלבים – אחסנה, טיפול וביקורת

כללי

1. הוראה זו קובעת את אופן הטיפול, האחסנה, השימור והביקורת לפריטי ציוד לכלבים העשויים עור ו/או טקסטיל (במלואם או כולם).
2. ההוראה מתייחסת לפריטים כמפורט בנספח א'.
3. רשימת כלל הפריטים הנכללים במשפחת הציוד המשמש לכלבים מפורטת בקטלוג "פריטי ציוד כלבים" כמופיע בנספח א'.
4. אופן העבודה עם פריטי הציוד השונים, יבוצע:
 - 4.1. **באט"ל** - עפ"י "הוראות עבודה/פירוט הוראות טכניות – בטיחות-אופן עשייה בעיסוק בכלבנות/ כלבים ובמכלול הנלווה" (שהופצו ע"י אט"ל/משאבי אנוש, סימוכין עח-9 - 1074/04 – 32979, מ-20.06.04), ובהתאם להוראות פרטניות של ק' כלבנות אט"ל ו/או ע"י קצין כלבנות יחידתי (כמפורט בהק"א 10.09) או ע"י מי שהוסמך מטעמם.
 - 4.2. **בזרועות** (ז"י, ח"א, ח"י, חמ"ן) - בהתאם להוראות המקצועיות של הגופים.
 5. הגדרות ומונחי יסוד בתחום הכלבנות- כמפורט בק"א 10.09- מערך הכלבים בצה"ל.

אחסנה

6. יש לאחסן את הפריטים במחסן מקורה, סגור, יבש ונקי.
7. אחסנת פריטים העשויים מעור וכל סוגי רצועות העור והטקסטיל תהיה בתוך קרטונים או ארגזים פלסטיים מחוררים או מרושתים לצורך אוורור (אין לאחסן פריטים אלו בשקיות פלסטיות/ניילון).
8. הרצועות יאוחסנו כשהן נקיות, שלמות, ומשוחררות מכל מתח, יש למנוע קמטים או קיפולים בזוית חדה.
9. הקרטונים/הארגזים יאוחסנו ע"ג מדפים/משטחים, כשהם מרוחקים מקירות ורצפת המחסן בכ - 10 ס"מ לפחות.
10. יש למנוע היווצרות אבק במקומות האחסנה של הציוד, חדירת מזיקים, מכרסמים, הפרשות יונים, מי גשמים, היווצרות פטריות ועובש וכי'.

טיפול

11. עקב הירידה עם הזמן בתכונות המכאניות של הפריטים, ניהול הפריטים במחסן יבוצע בשיטת FIFO ("נכנס ראשון-יצא ראשון").
12. מיד לאחר השימוש יש לאסוף הפריטים ובמידת האפשר להניחם במקום מוצל או לכסותם בכיסוי אטום לאור שמש.
13. אופן הטיפול בפריטים בשימוש שוטף ובאחסנה יהיה כדלקמן: